

УДК 336.71:005.336.6
JEL Classification: G21, G32

DOI: [http://doi.org/10.31617/visnik.knute.2020\(133\)09](http://doi.org/10.31617/visnik.knute.2020(133)09)

ШУЛЬГА Наталія,
д. е. н., професор,
завідувач кафедри банківської справи
Київського національного
торговельно-економічного університету
вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна

E-mail: 2bank2@ukr.net
ORCID: [0000-0002-2010-5884](https://orcid.org/0000-0002-2010-5884)

ЖЕНЖЕРУХА Петро,
бакалавр з міжнародної економіки
Київського національного
торговельно-економічного університету
вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна

E-mail: zhenzh1007@gmail.com
ORCID: [0000-0002-4657-3942](https://orcid.org/0000-0002-4657-3942)

ТРАНСПАРЕНТНІСТЬ РИЗИКУ РЕПУТАЦІЇ БАНКІВ

Розроблено процедуру бальної оцінки рівня прозорості ризику репутації банків. Проаналізовано рівень прозорості ризику репутації системно важливих банків України та десяти із числа найбільших зарубіжних згідно з рейтингом журналу "The Banker". Ідентифіковано проблеми низького рівня прозорості ризику репутації системно важливих банків України. Запропоновано заходи з підвищення ефективності управління ризиком репутації системно важливих банків України та рівня його прозорості.

Ключові слова: репутація, ризик репутації банку, прозорість, управління ризиком репутації банку, фінансова звітність, звітність із корпоративного управління, системно важливі банки, зарубіжні банки.

Шульга Н., Женжеруха П. Прозорість ризику репутації банків. Розроблена процедура бальної оцінки рівня прозорості ризику репутації банків. Проаналізовано рівень прозорості ризику репутації системно важливих банків України та десяти із числа найбільш крупних зарубіжних банків в соответствии с рейтингом журналу "The Banker". Ідентифіковані проблеми низького рівня прозорості ризику репутації системно важливих банків України. Дані пропозиції, направленні на підвищення ефективності управління ризиком репутації системно важливих банків України та рівня його прозорості.

Ключевые слова: репутация, риск репутации банка, прозрачность, управление риском репутации банка, финансовая отчетность, отчетность по корпоративному управлению, системно важные банки, зарубежные банки.

Постановка проблеми. Зростання вимог Базельського комітету до управління ризиками та прозорості банківської діяльності, активний розвиток електронних каналів збуту банківських продуктів,

активізація комунікаційних зв'язків між зацікавленими сторонами, загострення конкуренції між фінансовими установами, посилення вимог до ризик-менеджменту банків з боку наглядових органів, а також дія інших чинників обумовлюють необхідність дослідження проблеми не тільки ефективного управління ризиком репутації банків, але й рівня його транспарентності та способів її забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблеми управління та оцінки ризику репутації в банківській сфері присвячені наукові праці зарубіжних та вітчизняних учених. Зазвичай, більшість наукових публікацій стосуються інтерпретації ризику репутації банку, факторів впливу на неї, методології, методик оцінки ризику репутації та організації управління ним [1–9].

Результати аналізу нормативних документів НБУ свідчать про відсутність вимог щодо розкриття банками інформації про їх ризик репутації.

Зазвичай, в економічній літературі транспарентність розглядається з позиції банків [10; 11] та їх ризиків загалом [12; 13]. У той же час у наукових напрацюваннях вітчизняних і зарубіжних вчених не згадується про транспарентність саме ризику репутації банків, від якого залежить не тільки конкурентоспроможність, фінансова стійкість і надійність, але й довготривале та успішне їх функціонування на ринку.

Нині відсутні нормативні документи НБУ та наукові напрацювання, в яких висвітлювалися б вимоги до транспарентності ризику репутації банків, що й обумовило актуальність цього дослідження.

Метою статті є дослідження сукупності теоретичних, методичних та практичних положень оцінювання рівня транспарентності ризику репутації банків та розроблення пропозицій щодо підвищення її рівня.

Матеріали та методи. Теоретичною та методологічною базою дослідження є наукові напрацювання зарубіжних та вітчизняних вчених, присвячених оцінюванню рівня транспарентності банків загалом та рівня їх ризиків, зокрема. У ході дослідження використано сукупність наукових підходів та методів: теоретичного узагальнення, кількісного та якісного порівняння, групування, наукової абстракції, аналізу, синтезу, логічного.

Результати дослідження. У процесі дослідження в 2019 р. сформовано фокус-групу, до якої увійшли 14 системно важливих банків України, зокрема: ПриватБанк, Ощадбанк, Укресімбанк, Укргазбанк, Альфа-Банк, Укрсоцбанк, Райффайзен Банк Аваль, ПУМБ, Укрсиббанк, ТАСкомбанк, Універсал Банк, КРЕДОБАНК, ОТП Банк, банк "Південний". На ці банки припадає 81.47 % активів, 82.73 % зобов'язань та 77.3 % капіталу від банківської системи України, що свідчить про репрезентативність цієї вибірки. Станом на 05.03.2020 до переліку СВБ замість Укрсоцбанку, який приєднався до Альфа-Банку, увійшов А-Банк. Остан-

ній банк не включений до складу банків фокус-групи, оскільки дослідження проводилося за даними річної фінансової звітності за 2019 р. Крім того, до фокус-групи включено іноземні банки, серед яких є ті, що належать до Топ-100 найбільших банків світу за рейтингом "The Banker", зокрема: ICBC, China Construction Bank, Agricultural Bank of China, Bank of China, JPMorganChase & Co, Bank of America, Wells Fargo & Co, Citi group, HSBC Holdings, Mitsubishi UFJ Financial Group, Barclays, Deutsche Bank, RBS.

Рівень прозорості ризику репутації в банках фокус-групи оцінювали в три етапи. На *першому* сформовано перелік питань, відповідно до яких досліджувалась прозорість інформації про ризик репутації банків (*таблиця*). Питання згруповані в три блоки, перший з них передбачає з'ясування дефініції "ризик репутації" та його зв'язку з іншими ризиками банку; другий – стосується інформації щодо системи управління ризиком репутації банку; третій – розкриває соціальну, етичну та екологічну відповідальність банку. Необхідність виокремлення третього блоку питань пов'язана з тим, що значно зростає довіра з боку стейкхолдерів до тих банків, які демонструють високий рівень екологічної, етичної та соціальної відповідальності перед суспільством, а також розкривають цю інформацію у своїх річних звітах.

Таблиця

Перелік питань, за якими проаналізовано прозорість ризику репутації у банках фокус-групи

Змістовий блок	Питання
Дефініції	Чи зустрічається в річному звіті банку тлумачення дефініції "ризик репутації"?
	Чи згадує банк про ризик репутації у складі інших ризиків?
Управління ризиком репутації	Чи інформує банк про наявність політики та/або стратегії щодо управління ризиком репутації?
	Чи сформована в банку система управління ризиком репутації?
	Чи є спеціальний комітет з ризику репутації у банку?
	Чи розглядає банк рівень ризику репутації та його фактори на засіданнях інших профільних комітетів?
	Чи надає банк інформацію про інструментарій виміру ризику репутації?
Соціальної, етичної та екологічної відповідальності	Чи наводиться будь-яка інша інформація, що пов'язана із ризиком репутації банку?
	Чи висвітлює банк інформацію щодо соціальної відповідальності?
	Чи розкриває банк інформацію щодо етичної відповідальності?
	Чи надає банк інформацію щодо екологічної відповідальності?

Джерело: розроблено авторами.

На *другому етапі* дослідження сформовано бальну шкалу оцінки прозорості інформації про ризик репутації банків у такій інтерпретації: 1 – наявність повної інформації; 0.5 – наявність часткової

інформації; 0 – відсутність інформації. На *третьому* – здійснено бальну оцінку прозорості інформації про ризик репутації за банками фокус-групи.

За результатами дослідження рівня прозорості ризику репутації найбільших зарубіжних банків та банків України виявлено такі тенденції.

По-перше, рівень прозорості зарубіжних банків є значно вищим, ніж банків України, оскільки останні не розкривають інформацію по жодному з питань, що стосуються другого блоку, тобто тих, які висвітлюють власне окремі елементи системи управління ризиком репутації банку та її інфраструктуру. Лише в річних фінансових звітах поодиноких банків України зустрічається інформація стосовно питань першого та третього блоків.

По-друге, серед іноземних банків фокус-групи існують суттєві розбіжності в рівнях прозорості ризику репутації. Найвищий рівень прозорості щодо ризику репутації продемонстрували німецький *Deutsche Bank* (12 балів); шотландський *Royal Bank of Scotland* та британський *HSBC* (11 балів з 12 максимально можливих) (рис. 1).

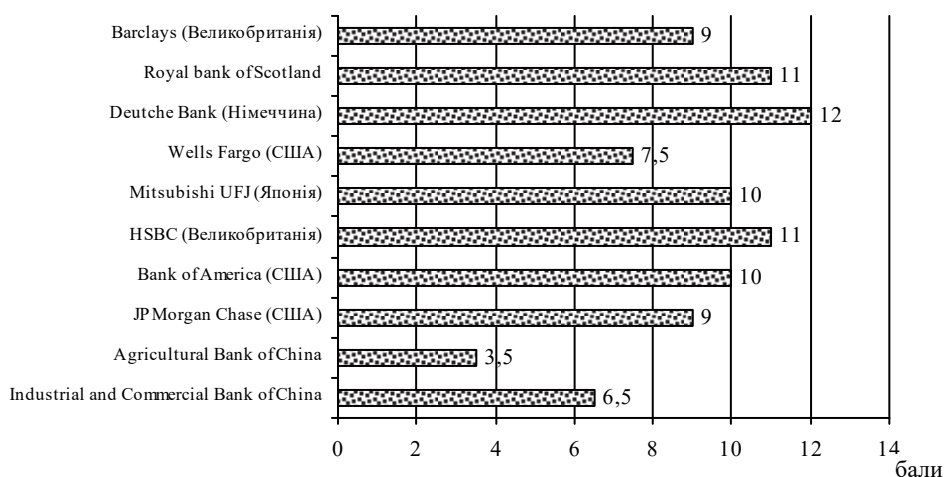

Рис. 1. Інтегральна оцінка прозорості ризику репутації у зарубіжних банках фокус-групи

Джерело: побудовано авторами на основі інформації банків [14–23].

Китайські банки *Industrial and Commercial Bank of China*, *Agricultural Bank of China* та американський *Wells Fargo* мають найнижчий рівень прозорості. Ці банки надають менші обсяги публічної інформації, обмежуючись лише дефініцією та розкриттям окремих аспектів щодо управління ризиком репутації. Цікавим є той факт, що обидва китайські банки є державними. Низька прозорість державних китайських банків пояснюється загальною політикою КНР, яка є досить закритою.

Яскравий прояв репутаційного ризику можна спостерігати в американському банку *Wells Fargo*. Співробітники цього банку без відома клієнтів відкривали їм рахунки, рекомендували недоцільне страхування автомобілів та домашніх тварин, здійснювали махінації з іпотечними кредитами тощо. Такі дії фахівців банку *Wells Fargo* значно підірвали рівень довіри до нього та обумовили потребу вжиття відповідних заходів. Зокрема, для подолання наслідків репутаційного ризику банк *Wells Fargo* звільнив генерального директора та 5 300 працівників, змінив склад правління; виділив 185 млн дол. США для компенсацій клієнтам втрат за тіншовими операціями своїх працівників, відшкодував 285 млн дол. США клієнтам, заплативши у вигляді різних зборів [21]. Цей приклад наочно ілюструє, наскільки величезними можуть бути збитки від неправомірної діяльності співробітників банку.

По-третьє, іноземні банки надають вичерпну інформацію щодо характеристики ризику репутації та його дефініції. Так, усі іноземні банки-респонденти наводять власне тлумачення категорії ризику репутації. Сім з них відносять ризик репутації до складу "інших ризиків". Наприклад, японський *MUFJ* зазначає ризик репутації у складі *IT*-ризиків, а британський *HSBC* наголошує, що пенсійний ризик включає операційний та репутаційний ризики. Шотландський *Royal Bank of Scotland* виокремлює ризик репутації у складі поведінкового ризику. В свою чергу, два американські банки *JPMorgan Chase* та *Bank of America* розглядають ризик репутації як різновид стратегічного ризику. Більшість досліджуваних іноземних банків відносять ризик репутації до складу комплаєнс-ризиків.

По-четверте, майже всі іноземні банки-респонденти сформували систему менеджменту ризику репутації, але при цьому використовують різноманітні підходи до оцінки та організації управління ним. Лише один (*Agricultural Bank of China*) не зазначив, що створив систему управління ризиком репутації [16].

По-п'яте, іноземні банки відповідально підходять до висвітлення інформації щодо екологічної, соціальної та етичної відповідальності, про що свідчать відповідні звіти. Дослідження показали, що найменш розкритою залишається етична відповідальність банків, оскільки лише 60 % з них на загальних сайтах або у спеціальних звітах оприлюднюють відповідну інформацію. При цьому банки-респонденти наголошують, що у них розроблені правила та кодекси з етики, а також процедури етичної відповідальності різних профільних комітетів.

Аналіз транспарентності організаційного забезпечення управління ризиком репутації зарубіжних банків фокус-групи показав, що два з них мають спеціальні підрозділи з управління ризиком репутації. Згідно з оприлюдненою інформацією в японському *Mitsubishi UFJ* управління ризиком репутації здійснюється загальним департаментом з управління ризиками. У 50 % банків фокус-групи функціонують комі-

тети з управління ризиком репутації. Британський *HSBC* має як окремий підрозділ, так і профільний комітет з управління ризиком репутації. Цікавим є досвід американського банку *JP Morgan*, який не має окремого департаменту з управління ризиком репутації, але при цьому кожний його функціональний підрозділ зобов'язаний самостійно слідкувати, аналізувати та управляти власним ризиком репутації [18].

Переважна більшість іноземних банків-респондентів стверджують, що вони здійснюють управління ризиком репутації. Винятком є *Industrial and Commercial Bank of China*, який зазначає, що має підрозділ з управління ризиком репутації, однак при цьому не розкриває його функції та завдання. Натомість 70 % банків фокус-групи чітко розписують, які саме заходи та дії вони застосовують у процесі управління ризиком репутації.

Зазвичай банки-респонденти не надають інформації стосовно кількісного виміру ризику репутації, за винятком *Deutsche Bank* та *Royal Bank of Scotland*. Останні стверджують, що мають власно розроблений інструментарій виміру ризику репутації. Так, *Deutsche Bank* розробив та запровадив у свою практичну діяльність у 2015 р. спеціальний документ "Рамка репутаційного ризику" [22].

Наступним кроком цього дослідження є аналогічний аналіз вітчизняних банків. З цією метою обрано 14 системно важливих банків України (СВБ), серед яких: 4 державні, 5 з іноземним капіталом та 5 вітчизняних приватних. Результати аналізу щодо рівня прозорості інформації стосовно ризику репутації СВБ України представлено на рис. 2.

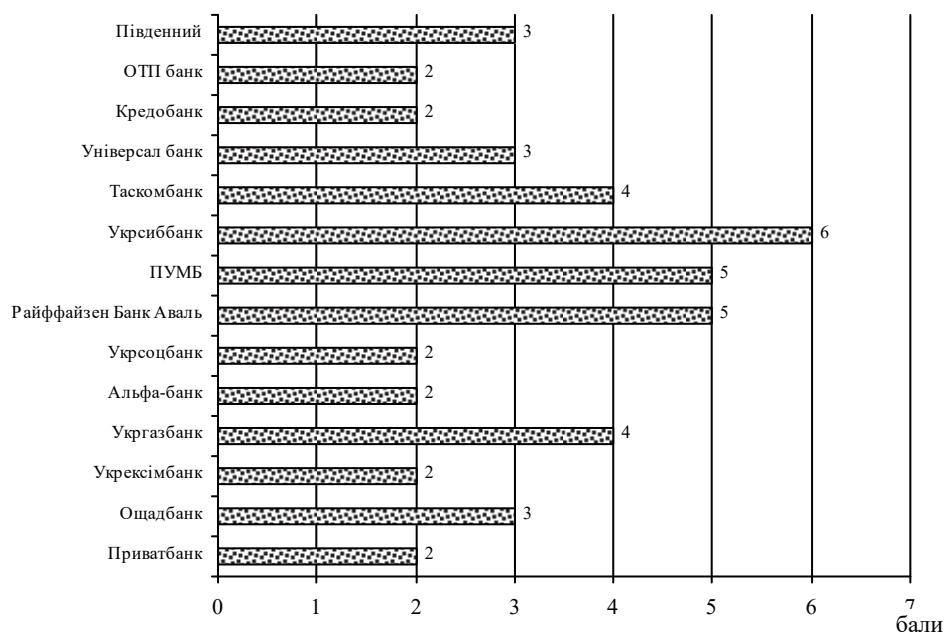

Рис. 2. Інтегральна оцінка прозорості ризику репутації у вітчизняних банках фокус-групи

Джерело: побудовано авторами на основі інформації банків [24–37].

За підсумками дослідження виявлено, що найбільш прозорими є ПУМБ, Укрсиббанк та Райффайзен Банк Аваль. Більшість банків із державним або приватним вітчизняним капіталом висвітлюють дуже обмежену інформацію, яка стосується ризику репутації. Найменш прозорими виявились ОТП Банк, Кредобанк та Альфа-Банк.

Системно важливі банки України усвідомлюють важливість ризику репутації, але при цьому не мають стратегії та політики щодо управління ним, оскільки переважно розглядають цей ризик у складі комплаєнс-ризиків. З 14 банків тільки Укрсиббанк виокремлює ризик репутації як окремий вид ризику; 2 банки у загальній стратегії управління банківськими ризиками згадали про вплив репутації на їх діяльність, однак без коментарів, які підтверджували б це твердження.

Системно важливі банки України не зазначили про наявність окремих підрозділів та профільних комітетів з управління ризиком репутації, за винятком ПУМБ, у складі якого служби комунікацій та департаменту маркетингу здійснюють заходи, пов'язані з поліпшенням його репутації. Банк наголошує, що функціями цих підрозділів є формування, збереження та захист його репутації, а також підтримка її на високому рівні. Банк також оцінює рівень комплаєнс-ризиків і ризику репутації за допомогою моделей найбільш несприятливого розвитку подій (максимально можливого розміру сплати штрафів та втрат, а також негативного впливу на банківську діяльність у коротко-, середньо- і довгостроковій перспективі). За результатами оцінювання ризику репутації банк виділяє підризики високого, середнього та низького рівня.

Відносно сильною позицією вітчизняних банків-респондентів є наявність спеціальних звітів про корпоративну, етичну, соціальну, екологічну відповідальність. Повно або частково майже кожен банківський респондент надає в публічному доступі цю інформацію. Всі 14 банків зазначають, що вони негативно ставляться до будь-яких незаконних операцій, зокрема: шахрайства, корупції, відкриття фіктивних рахунків тощо. Банки вбачають у цьому загрозу своїй репутації, а тому прагнуть уникати подібних практик.

Попри розуміння важливості репутації, СББ України поки що недостатньо мірою налагодили систему її ризик-менеджменту. Хоча саме управління ризиком репутації є дуже важливою складовою банківської діяльності, особливо в сучасних умовах, коли будь-яка негативна інформація може за лічені дні розповсюджуватися по соціальних мережах, ЗМІ та завдати непоправної шкоди банку. З огляду на це, банкам доречно періодично тестувати власну систему управління ризиком репутації та, за необхідності, не тільки її удосконалювати, але й підвищувати рівень її прозорості.

З метою підвищення дієвості системи управління ризиком репутації у банках України та її прозорості запропоновано здійснити комплекс заходів.

Передусім слід зобов'язати банки розробити таке методичне забезпечення: "Положення про управління ризиком репутації банку", "Методичні рекомендації щодо оцінювання рівня ризику репутації банку", "Положення про організаційне супроводження управління ризиком репутації банку", "Процедура взаємодії банку зі стейкхолдерами та моніторинг ризику репутації", "Кодекс репутації банку" та інші спеціальні документи, перелік яких доречно представити на сайті.

Налагодження ефективної системи ризик-менеджменту передбачає необхідність розроблення *положення* щодо управління ризиком репутації, в якому мають бути: сформульовані основні терміни та поняття, мета, завдання, функції, принципи; зазначені ризик-позиції та ризик-апетит банку; визначені учасники процесу управління ризиком, а також напрямки взаємодії між ними; інформаційне супроводження управління ризиком, а саме перелік форм управлінської звітності та підрозділів, відповідальних за їх формування; перелік методик, правил та процедур, які стосуються цього ризику тощо.

Банку варто також розробити і провести тестування *методики* кількісної та якісної оцінки ризику репутації, а також схвалити її на засіданні профільного комітету. Методику доцільно періодично переглядати, а внесені зміни затверджувати також профільним комітетом. Концептуальні положення зазначеної методики та результати стрес-тестування ризику репутації мають бути оприлюднені банком у річному фінансовому звіті.

У кожного банку має бути *Кодекс репутації* – звід правил щодо організації ефективної роботи працівників, недопустимості шахрайства, забезпечення захисту особистих даних клієнтів та високого рівня сервісу їх обслуговування, а також етичної, корпоративної та соціальної відповідальності тощо.

Цікавим є досвід провідних зарубіжних банків, зокрема німецького *Deutsche Bank*, що запровадив спеціальне "Дерево рішень", яке допомагає працівникам розібратися у ризиковій ситуації, а також уникнути дій, що можуть мати негативні репутаційні наслідки для нього (*рис. 3*).

Майже всі зарубіжні банки у складі власного Кодексу поведінки мають подібну схему, яка може відрізнитися лише формою подання. Подібне "Дерево рішень" варто запровадити у вітчизняних банках, що сприятиме зниженню ймовірності настання в них ризику репутації.

Наявність пакета зазначених документів та їх дотримання дасть змогу банку:

- упорядкувати механізм управління власним ризиком репутації;
- своєчасно виявляти драйвери ризику репутації та швидко на них реагувати;
- постійно відслідковувати розрив між очікуваннями стейкхолдерів та фактичним рівнем задоволення їх потреб;

- прогнозувати можливий вплив окремих ризиків (кредитного, ліквідності, комплаєнс, операційного, ринкового та ін.) на репутацію банку та розробляти превентивні заходи;
- дбати про підвищення рівня репутації банку як ключову передумову зміцнення його конкурентоспроможності на ринку, забезпечення реалізації стратегічних цілей та успішного і довготривалого функціонування в банківському середовищі.

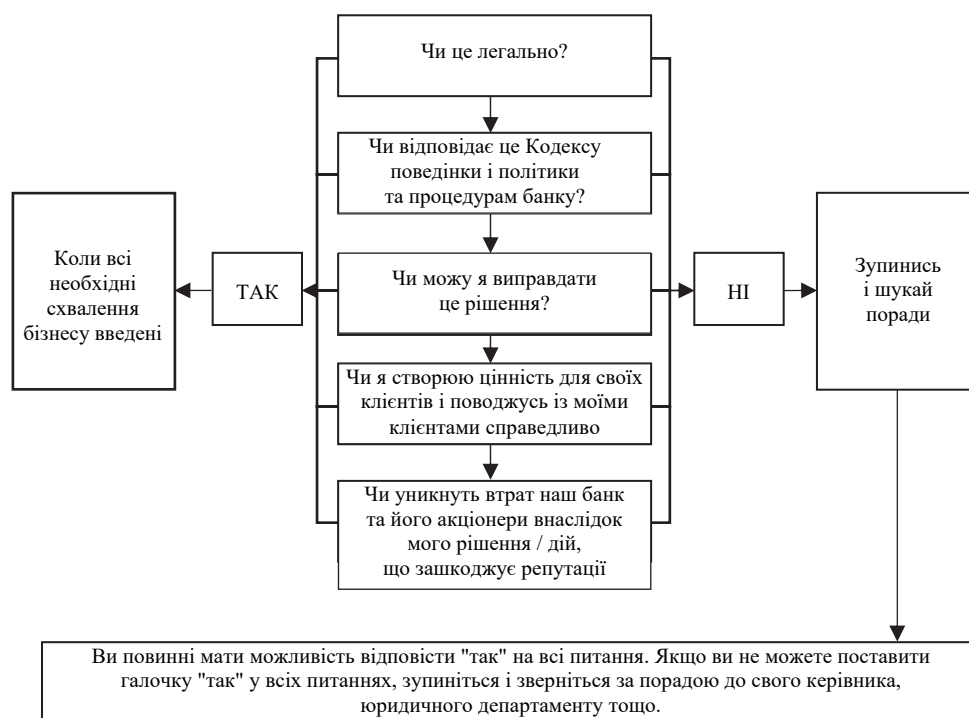

Рис. 3. "Дерево рішень" німецького *Deutsche Bank*

Джерело: перекладено авторами з [22].

У частині *організаційної підтримки* управління ризиком репутації банку регулятору варто окреслити основні вимоги. Видається доречним рекомендувати банкам формувати три лінії управління ризиком репутації: на першій "лінії оборони", як це передбачено чинними вимогами НБУ, підрозділи фронт-офісу мають контролювати фактори ризику репутації, які виникають у межах їх функціональних підрозділів; на другій – крім служб ризик-менеджменту та комплаєнсу, потрібно задіяти службу, що відповідає в банку за зв'язки зі стейкхолдерами; на третій – стоїть служба внутрішнього аудиту, що покликана здійснювати внутрішній аудит ефективності контролю за ризиком репутації. На відміну від існуючої практики, пропонуємо до складу другої "лінії оборони" включити функціональний підрозділ, що забез-

печує тісний комунікаційний зв'язок із різними стейкхолдерами та моніторинг рівня ризику репутації банку, передбачити цю вимогу слід в постанові Правління НБУ "Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах" від 11.06.2018 № 64.

Доцільно започаткувати створення для великих системних банків *Комітету з управління ризиком репутації* при їх радах. Цей профільний комітет має розглядати питання, пов'язані з репутацією банку. На його засіданні обов'язково мають бути присутні не тільки члени ради, але й керівники служб ризик-менеджменту та комплаєнсу, а також зв'язків з громадськістю та комунікацій. До того ж для СВБ України рекомендується створити спеціальні підрозділи або визначити відповідальну особу за управління ризиком репутації. На цей підрозділ слід покласти функції з проведення аналізу та моніторингу всіх подій, що стосуються ризику репутації, а також розробки відповідного методичного забезпечення в банку.

Також доцільно *внести зміни до постанови НБУ № 64* у частині виокремлення ризику репутації як самостійного виду та сформулювати вимоги щодо методичного, інформаційного, організаційного супроводження управління цим ризиком; внести доповнення до постанови НБУ № 965 від 29.12.2015 "Про схвалення Методичних рекомендацій щодо порядку складання приміток до фінансової звітності банків України", а саме примітки 41 "Управління фінансовими ризиками", зобов'язати банки оприлюднювати інформацію щодо стратегії й політики, методичного, інструментального, організаційного забезпечення управління ризиком репутації тощо.

Базуючись на результатах дослідження практик іноземних банків, пропонуємо *розробити методику оцінки* не тільки фінансової результативності роботи всіх працівників, але й коректності їх поведінки, що безпосередньо впливатиме на розмір оплати праці та підвищення заробітної плати для осіб, які виявили зразкову поведінку. Водночас, у випадку порушення співробітниками банку Кодексу поведінки, що призвело до зниження репутації банку, виявляється доцільним не тільки зменшити оплату їх праці, але в окремих випадках передбачити звільнення з роботи.

Впровадження запропонованих пропозицій надасть змогу не тільки налагодити дієву систему управління ризиком репутації, але й підвищити рівень її прозорості, що є ключовою передумовою забезпечення фінансової стійкості та надійності банку, а також його довготривалого функціонування на ринку.

Висновки. Найбільш прозорими серед зарубіжних банків фокус-групи виявилися німецький *Deutsche Bank*, *Royal Bank of Scotland*, *HSBC*, в яких налагоджена система управління ризиком репутації. Для

більшості зарубіжних банків фокус-групи характерним є висвітлення повної та вичерпної інформації щодо дефініції ризику репутації, а також організації його управління. Найменш прозорими серед зарубіжних банків фокус-групи з позиції управління ризиком репутації є два китайських державних банки *Industrial and Commercial Bank of China*, *Agricultural Bank of China*, а також американський *Wells Fargo*. Через репутаційний скандал *Wells Fargo* банк втратив значний обсяг прибутків та заплатив клієнтам сотні мільйонів доларів США для нівелювання негативних наслідків.

Виявлено, що вітчизняні банки фокус-групи приділяють ризику репутації дуже мало уваги порівняно із зарубіжними. У публічному доступі в СББ України відсутня інформація щодо методологій і практик організації управління та оцінки ризику репутації. Вітчизняні системно важливі банки України не оприлюднюють інформацію щодо наявності загальної системи управління ризиком репутації та його інфраструктури, окремих підрозділів з управління цим ризиком. Натомість, порівняно сильною позицією цих банків є висвітлення інформації стосовно їх соціальної та екологічної відповідальності.

З метою підвищення ефективності системи ризик-менеджменту банків України та її прозорості СББ рекомендується розробити відповідне методичне забезпечення; створити спеціальний функціональний підрозділ та профільний комітет з управління ризиком репутації; внести зміни до законодавчих актів НБУ, в яких регулятор сформулював би вимоги до банків щодо розкриття інформації про ключові детермінанти та інфраструктуру управління ризиком репутації банку.

Подальші наукові дослідження можуть бути спрямовані на розробку формату публічного представлення інформації щодо управління ризиком репутації банків, що надасть змогу сформувати єдиний стандарт оприлюднення даних, які є важливими для їх стейкхолдерів у процесі прийняття ними управлінських рішень. Це сприятиме як підвищенню рівня прозорості діяльності банків, так і зміцненню їх репутації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шульга Н. П., Баланчук Д. В. Феномен ризику репутації банку. *Економіка та держава*. 2019. № 6. С. 21-26.
2. Торяник Ж. І., Шутілова О. О. Ділова репутація банку: сутнісна характеристика та особливості управління. *Український журнал прикладної економіки*. 2017. Т. 2. Вип. 2. С. 93-100.
3. Buriak A., Artemenko A. Reputation risk in banking: application for Ukraine. *Financial Markets, Institutions and Risks*. 2018. Vol. 2. Is. 2.

4. Загурський О. М. Сутність репутаційних ризиків та особливості управління ними у банківському секторі. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2017. Вип. 2. С. 38-44.
5. Zaby S., Pohl M. The Management of Reputational Risks in Banks: Findings From Germany and Switzerland. 2019. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/2158244019861479>.
6. Sickler J. What is Reputational Risk and How to Manage it 2019. URL: <https://www.reputationmanagement.com/blog/reputational-risk>.
7. Schultz H., Werner A. Reputation Management. URL: https://www.oxford.co.za/download_files/cws/Reputation.pdf.
8. Miklaszewska E., Kil K. Reputational risk: problems with understanding the concept and managing its impact. *Bezpieczny Bank*. 2016. № 4. С. 96-115.
9. Vesna Babicr-Hodovicr et al. Influence of Banks' Corporate Reputation on Organizational Buyers Perceived Value Vesna Babi-Hodovia, Eldin Mehia, Maja Arslanagia. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. 2011. № 24. P. 351-360.
10. Герасименко Р. А., Герасименко В. В., Самофалова В. О. Методика визначення рівня прозорості в оцінюванні фінансової стійкості банку за умов асиметрії інформації. *Фінанси, учет и банки*. 2016. № 1 (21).
11. Буряк А. В. Механізм забезпечення прозорості банків в контексті відновлення довіри до фінансового сектору країни. *Міжнародний науково-виробничий журнал*. 2017. № 4. С.157-162.
12. Бусько К. А. Методичні підходи до оцінки прозорості ризиків діяльності банків. *Актуальні проблеми секторальної економіки*. 2016. № 1(23). С. 88-98.
13. Анісімова Л. Прозорість стрес-тестування кредитного ризику банків. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2015. № 4. С. 91-104.
14. Офіційний сайт HSBC. URL: <https://www.hsbc.com>.
15. Офіційний сайт RBS. URL: <https://www.rbs.com>.
16. Офіційний сайт Agricultural Bank of China. URL: <http://www.abchina.com/en>.
17. Офіційний сайт Industrial and Commercial Bank of China. URL: <http://www.icbc-ltd.com/icbcltd/en>.
18. Офіційний сайт JPMorgan Chase. URL: <https://www.jpmorganchase.com>.
19. Офіційний сайт Bank of America. URL: <https://www.bankofamerica.com>.
20. Офіційний сайт Mitsubishi UFJ. URL: <https://www.mufg.jp/english/index.html>.
21. Офіційний сайт Wells Fargo. URL: <https://www.wellsfargo.com>.
22. Офіційний сайт Deutsche Bank. URL: <https://www.deutsche-bank.de/pk.html>.
23. Офіційний сайт Barclays bank. URL: <https://www.barclays.co.uk>.
24. Офіційний сайт Приватбанк. URL: <https://privatbank.ua>.
25. Офіційний сайт Ощадбанк. URL: <https://www.oschadbank.ua/ua>.
26. Офіційний сайт Укрексімбанк. URL: <https://www.eximb.com>.
27. Офіційний сайт Укргазбанк. URL: <https://www.ukrgasbank.com>.
28. Офіційний сайт Альфа-банк. URL: <https://alfabank.ua>.
29. Офіційний сайт Укрсоцбанк. URL: <https://www.ukrsotsbank.com>.
30. Офіційний сайт Райффайзен Банк Аваль. URL: <https://www.aval.ua>.
31. Офіційний сайт ПУМБ. URL: <https://www.pumb.ua>.
32. Офіційний сайт Укрсиббанк. URL: <https://my.ukrsibbank.com/ua/personal>.

33. Офіційний сайт Таскомбанк. URL: <https://tascombank.ua>.
34. Офіційний сайт Універсал Банк. URL: <https://www.universalbank.com.ua>.
35. Офіційний сайт Кредобанк. URL: <https://kredobank.com.ua>.
36. Офіційний сайт ОТП Банк. URL: <https://www.otpbank.com.ua>.
37. Офіційний сайт Банк Південний. URL: <https://bank.com.ua>.

Стаття надійшла до редакції 14.09.2020.

Shulga N., Zhenzherukha P. Transparency of banks reputation risk.

Background. *Necessitate of this study can be explained by the following factors: growing requirements of the Basel Committee for risk management and transparency of banking activities, active development of electronic sales channels for banking products, intensification of communication links between stakeholder etc.*

The aim of this research is to study a set of theoretical, methodological and practical provisions for assessing the level of transparency of the reputation risk in banks and development of proposals of rising level of transparency.

Materials and methods. *The theoretical and methodological basis of the study is the scientific works of foreign and domestic scientists devoted to assessing the level of transparency of banks. The research process uses a set of scientific approaches and methods, such as: theoretical generalization, quantitative and qualitative comparison, grouping, scientific abstraction, analysis, synthesis, logic.*

Conclusion. *During our research we have found that domestic banks pay very little attention to reputational risk compared to foreign ones. In particular, there is no information on methodologies and practices for managing and assessing reputation risk. Fatigue, a relatively strong side of Ukrainian banks is the coverage of their social and environmental responsibilities.*

In order to increase the efficiency of the risk management system of Ukrainian banks and its transparency, and, above all, CSR, we propose to develop appropriate methodological support; create a special functional unit and a profile committee for reputation risk management; to amend the legislation of the NBU, in which the regulator would formulate requirements for banks to disclose information on key determinants and infrastructure of risk management of the bank's reputation.

Keywords: reputation, bank reputational risk, transparency, management of bank reputational risk, financial reporting, corporate management reporting, systemically important banks, foreign banks.

REFERENCES

1. Shul'ga, N. P., & Balanchuk, D. V. (2019). Fenomen riziku reputacii banku [The phenomenon of bank reputation risk]. – *Economy and State*, 6, 21-26 [in Ukrainian].
2. Toryanik, Zh. I. & Shutilova, O. O. (2017). Dilova reputaciya banku: sutnisna charakteristika ta osoblivosti upravlinnya [Business reputation of the bank: the essential characteristics and management features]. – *Ukrainian Journal of Applied Economics*. Vol. 2. Is. 2, 93-100 [in Ukrainian].
3. Buriak, A., & Artemenko, A. (2018). Reputation risk in banking: application for Ukraine. *Financial Markets, Institutions and Risks*. Vol. 2. Is. 2 [in English].
4. Zagurs'kij, O. M. (2017). Sutnist' reputacijnih rizikiv ta osoblivosti upravlinnya nimi u bankivs'komu sektori [The essence of reputational risks and features of their management in the banking sector]. *Finansovo-kreditna diyal'nist': problemi teorii ta praktiki – Financial and credit activity: problems of theory and practice*. Is. 2, 38-44. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fkd_2017_2_7 [in Ukrainian].

5. Zaby, S. & Pohl, M. (2019). The Management of Reputational Risks in Banks: Findings From Germany and Switzerland. Retrieved from <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/2158244019861479#> [in English].
6. Sickler, J. What is Reputational Risk and How to Manage. www.reputationmanagement.com. Retrieved from <https://www.reputationmanagement.com/blog/reputational-risk> [in English].
7. Schultz, H. Reputation Management. www.oxford.co.za. Retrieved from https://www.oxford.co.za/download_files/cws/Reputation.pdf [in English].
8. Miklaszewska, E., & Kil, K. (2016). Reputational risk: problems with understanding the concept and managing its impact. *Bezpieczny Bank*, 4, 96-115 [in English].
9. Vesna Babicr-Hodovicr et al. (2011). Influence of Banks' Corporate Reputation on Organizational Buyers Perceived Value Vesna Babi-Hodovia, Eldin Mehia, Maja Arslanagia. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 24, 351-360 [in English].
10. Gerasimenko, R. A., Gerasimenko, V. V., & Samofalova, V. O. (2016). Metodika viznachennya rivnya transparentnosti v ocynuvanni finansovoi stijkosti banku za umov asimetrii informacii [Methods for determining the transparency level in assessing the financial stability of the bank in terms of information asymmetry]. *Finansy, uchet i banki – Finance, accounting, banks*, 1 (21) [in Russian].
11. Buryak, A. V., & Vyahireva, K. O. (2017). Mekhanizm zabezpechennya transparentnosti bankiv v konteksti vidnovlennya doviri do finansovogo sektoru kraini [Instrument for achieving banks transparency in the context of restoring confidence in the country's financial sector]. *Mizhnarodnij naukovo-virobnichij zhurnal – International Scientific and Production Journal*, 4, 157-162 [in Ukrainian].
12. Bus'ko, K. A. (2016). Metodichni pidhodi do ocinki transparentnosti rizikiv diyal'nosti bankiv [Methodical approaches to assessing the transparency of banks' risks]. *Aktual'ni problemi sektoral'noi ekonomiki – Priority Problems of Industrial Sectors' Economics*, 1(23), 88-98 [in Ukrainian].
13. Anisimova, L. (2015). Transparentnist' stres-testuvannya kreditnogo riziku bankiv. [Stress testing transparency of banks' credit risk]. *Visnik Kyivs'kogo nacional'nogo torgovel'no-ekonomichnogo universitetu – Herald of Kyiv National University of Trade and Economics*, 4, 91-104. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknteu_2015_4_9 [in Ukrainian].
14. Official website of HSBC. www.hsbc.com. Retrieved from <https://www.hsbc.com> [in English].
15. Official site of RBS. www.rbs.com. Retrieved from <https://www.rbs.com> [in English].
16. Official site of the Agricultural Bank of China. www.abchina.com. Retrieved from <http://www.abchina.com/en> [in English].
17. Official site of the Industrial and Commercial Bank of China. www.icbc-ltd.com. Retrieved from <http://www.icbc-ltd.com/icbcltd/en> [in English].
18. Official site of JP Morgan Chase. www.jpmorganchase.com. Retrieved from <https://www.jpmorganchase.com> [in English].
19. Official site of Bank of America. www.bankofamerica.com. Retrieved from <https://www.bankofamerica.com> [in English].
20. Mitsubishi UFJ official website. www.mufg.jp. Retrieved from <https://www.mufg.jp/english/index.html> [in English].
21. Wells Fargo official website. www.wellsfargo.com. Retrieved from <https://www.wellsfargo.com> [in English].
22. Official site of Deutsche Bank. www.deutsche-bank.de. Retrieved from <https://www.deutsche-bank.de/pk.html> [in English].
23. Official site of Barclays bank. www.barclays.co.uk. Retrieved from <https://www.barclays.co.uk> [in English].
24. Official site of Privatbank. privatbank.ua. Retrieved from <https://privatbank.ua> [in Ukrainian].

25. Official site of Oschadbank. *www.oschadbank.ua*. Retrieved from <https://www.oschadbank.ua/ua> [in Ukrainian].
26. Official site of Ukreximbank. *www.eximb.com*. Retrieved from <https://www.eximb.com> [in Ukrainian].
27. Official site of Ukgasbank. *www.ukrgasbank.com*. Retrieved from <https://www.ukrgasbank.com> [in Ukrainian].
28. Official site of Alfa-Bank. *alfabank.ua*. Retrieved from <https://alfabank.ua> [in Ukrainian].
29. Official site of Ukrsotsbank. *www.ukrsotsbank.com*. Retrieved from <https://www.ukrsotsbank.com> [in Ukrainian].
30. Official site of Raiffeisen Bank Aval. *www.aval.ua*. Retrieved from <https://www.aval.ua> [in Ukrainian].
31. PUMB official website. *www.pumb.ua*. Retrieved from <https://www.pumb.ua> [in Ukrainian].
32. Official site of Ukrsibbank. *my.ukrsibbank.com*. Retrieved from <https://my.ukrsibbank.com/ua/personal> [in Ukrainian].
33. Official site of Tascombank. *tascombank.ua*. Retrieved from <https://tascombank.ua> [in Ukrainian].
34. Official site of Universal Bank. *www.universalbank.com.ua*. Retrieved from <https://www.universalbank.com.ua> [in Ukrainian].
35. Official site of Kredobank. *kredobank.com.ua*. Retrieved from <https://kredobank.com.ua> [in Ukrainian].
36. Official site of OTP Bank. *www.otpbank.com.ua*. Retrieved from <https://www.otpbank.com.ua> [in Ukrainian].
37. Official site of Bank Pivdenny. *bank.com.ua*. Retrieved from <https://bank.com.ua> [in Ukrainian].